

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМИ “АНТИГЕПАТИТ” НА 2007-2011 РОКИ У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ

Лисенко Н.А., Сніцарь А.О., Чемич М.Д., Троцька І.О., Рябіченко В.В.

Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, Сумський державний університет, Обласна інфекційна клінічна лікарня ім. З.И. Красовицького, м. Суми

Вірусні гепатити В та С є однією з найактуальніших проблем сучасної інфектології, оскільки приводять до значних економічних та соціальних втрат через розвиток цирозу печінки та гепатоцелюлярної карциноми, інвалідизації хворих. За статистичними даними, на 1 випадок гострої форми вірусного гепатиту В і С припадає 8-10 випадків хронічних гепатитів. Така пропорція спостерігається і в Сумській області.

Рівень виявлення хворих на гепатити серед обстежуваних контингентів в області протягом останніх років залишається одним з найвищих в Україні. За період 2002-2008 рр. кількість обстежених на маркери гепатиту В зростає більше, ніж на 70 %. Відповідно і питома вага виявлених хворих від числа обстежених зростає з 2,2 % у 2002 р. до 6,3 % у 2008 р. Кількість обстежених на маркери гепатиту С за цей період також збільшилась з 18,5 до 33,3 тис. осіб. Питома вага виявлених серед них хворих зростає з 2,7 % у 2002 р. до 11,6 % у 2008 р. Все це свідчить про високу якість діагностичної роботи мережі.

Сучасні методи діагностики та лікування дають можливість виявити захворювання на ранніх стадіях, запобігти розвитку великої кількості позапечінкових проявів, впливають на якість та своєчасність проведення профілактичних і протиепідемічних заходів в осередках. Однак, їх доступність подекуди вкрай низька внаслідок відсутності відповідної національної програми.

Розуміючи нагальну потребу у вирішенні даного питання, управління охорони здоров'я разом з кафедрою інфекційних хвороб Сумського державного університету ініціювало перед обласною державною адміністрацією та обласною радою прийняття обласної програми “Антигепатит” із забезпеченням реального фінансування.

Після проведеної значної підготовчої роботи, зустрічей з депутатами профільного комітету, програма діагностики, лікування та профілактики вірусних гепатитів “Антигепатит” на 2007-2011 роки була прийнята сесією обласної ради у вересні 2007 року.

Основними її пріоритетами стали: створення умов для проведення сучасного безкоштовного обстеження всіх хворих у районах області; створення централізованої ПЛР-лабораторії на базі обласної інфекційної лікарні; безкоштовне забезпечення сучасним противірусним лікуванням соціально незахищених верств населення (медичні працівники, інваліди тощо); вакцинопрофілактика гепатиту В; упровадження сучасних методів діагностики та еферентних методів лікування. В області станом на жовтень 2009 року противірусного лікування потребує 362 хворих на вірусний гепатит В та С. Вартість лікування одного хворого складає від 50 до 150 тис. грн. у залежності від наявності того чи іншого гепатиту та генотипу вірусу гепатиту С.

За час дії програми вдалося отримати додаткові кошти на придбання імуноферментних аналізаторів, тест-систем для них, були відкриті міжрайонні гепатологічні кабінети, видані методичні рекомендації для лікарів області з питань сучасної діагностики та лікування вірусних гепатитів, створений електронний реєстр хворих. Важливим, на наш погляд, було отримання перших коштів для проведення високоякісної противірусної терапії пегільованими інтерферонами та рибавірином, яку наразі отримують 8 хворих на хронічний вірусний гепатит С. У 3 хворих,

яким закінчено лікування, вірус гепатиту С у крові не визначається. Заслужує уваги питання імунопрофілактики вірусного гепатиту В, що здійснюється в області з 2001 року. Впровадження профілактичних щеплень позитивно вплинуло на стан захворюваності вірусним гепатитом В серед контингентів, які отримали вакцинацію. Зокрема, серед дитячого населення з 2004 року реєструються поодинокі випадки захворювань на гепатит В. Позитивно вплинула вакцинація і на захворюваність гепатитом В медичних працівників, рівень якої в даній професійній групі знизився з 71,4 на 100 тис. контингенту у 2001 році до 4,6 у 2008 або в 15,5 разу. Дещо погіршило ситуацію переведення фінансування вакцинації проти гепатиту В медичних працівників за кошти місцевих бюджетів. Проте, в даному напрямку область спрацювала досить ефективно. Не менш важливим моментом є привернення уваги як медичної спільноти, так і депутатського корпусу до проблеми вірусних гепатитів, отримане позитивне рішення щодо фінансування заходів програми “Антигепатит” іу поточному році

Відповідно до програми у 2009 році розпочато роботу апарата для гемодіалізу з модулем екстракорпоральної підтримки печінки (апарат “Штучна печінка”). Вартість робіт по встановленню апарата склала 100 тис. грн.

Враховуючи незадовільну ситуацію з поширення вірусних гепатитів, управління охорони здоров'я спільно з МОЗ ініціювало створення загальнонаціональної програми з діагностики, профілактики та лікування вірусних гепатитів з відповідним фінансовим забезпеченням. Закон України “Про державні цільові програми” робить можливим створення такої програми, яка дасть законодавче підґрунтя для прийняття відповідних регіональних програм.